

EXTRAS

din stenograma ședinței Senatului din 11 martie 2014

Domnul Viorel-Riceard Badea:

Vă mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Stimați colegi,

Vreau să vă atrag atenția asupra situației românilor din Transnistria, al căror acces la educație în limba maternă le este refuzat, cu obstinație, prin diverse mijloace, de așa-zisele autorități de la Tiraspol.

De aproape 20 de ani, în regiunea transnistreană, activează, în condiții extrem de dificile, opt școli cu predare în grafie latină, cu statut de școli nestatale, și anume: Liceul Teoretic „Lucian Blaga” din Tiraspol, Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din Tighina, Liceul Teoretic „Evrîca” din Râbnița, Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Grigoriopol, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Dubăsari, gimnaziul-internat pentru copii orfani din Tighina, gimnaziile din satele Corjova și Roghi, raionul Dubăsari. Aceste instituții de învățământ nu sunt subordonate regimului de la Tiraspol și activează în baza Curriculumului Ministerului Educației de la Chișinău, reprezentând adevărate insule de menținere a identității lingvistice și culturale românești.

De-a lungul timpului s-au înregistrat numeroase abuzuri ale așa-ziselor autorități transnistrene asupra corpului didactic, elevilor și părinților care au ales să-i trimită pe copii la aceste școli și, prin diverse acțiuni represive și provocatoare la adresa acestora, se face tot posibilul ca aceste instituții de învățământ să fie lichidate.

În acest sens, doresc să amintesc despre recentele acte de hărțuire petrecute în stânga Nistrului la adresa reprezentanților Liceului „Lucian Blaga” din Tiraspol, prin blocarea conturilor instituției, perchiziționarea sediului acestuia de către procuratura transnistreană și anchetarea cadrelor didactice. Astfel, așa-zisele autorități de la Tiraspol au lansat unele documente fabricate și au impus o seamă de cerințe imposibil de îndeplinit pentru liceu, sub amenințarea închiderii unității de învățământ. Procesul didactic ar putea fi întrerupt însă și mai devreme, pentru că școala nu are cu ce achita facturile pentru întreținerea imobilului, de vreme ce conturile sale au fost blocate.

Situația este extrem de gravă dacă privim declarația de la sfârșitul anului trecut a așa-zisului președinte transnistrean Evgheni Șevciuk, potrivit căruia se apropie momentul în care ultimele opt școli românești din stânga Nistrului își vor înceta activitatea. O presupusă nerespectare a programei transnistrene, care ar însemna studierea limbii române în grafie chirilică, exact ca în perioada Uniunii Sovietice, ar fi motivul din spatele acestei declarații.

Totodată, doamna Eleonora Cercavschi, directoarea Liceului „Ștefan cel Mare și Sfânt” din orașul Grigoriopol, a atras atenția asupra faptului că desființarea liceului din Tiraspol va duce inevitabil la închiderea tuturor școlilor cu predare în limba română din Transnistria.

Domnul Ioan Chelaru:

Vă rog frumos, domnule senator, să vă apropiați de sfârșitul declarației.

Domnul Viorel-Riceard Badea:

Am sesizat această situație gravă în plenul Adunării Parlamentare a Consiliului Europei și am solicitat o intervenție fermă a instituțiilor europene în această problematică stringentă a educației în limba maternă a românilor care locuiesc în Transnistria.

Țin să amintesc faptul că Marea Cameră a Curții Europene a Drepturilor Omului a condamnat Federația Rusă, la 19 octombrie 2012, pentru încălcarea dreptului la educație al unor cetățeni din Transnistria care studiază în școli cu predare în grafia latină și a obligat-o să achite daune morale și materiale de peste un milion de euro. Rusia nu a pus în aplicare această hotărâre. Dacă această decizie ar fi fost executată, ar fi permis redeschiderea zecilor de școli cu predare în limba română închise din 1992 până acum.

Mulțumesc.